

Asia: VN/15881/2025

Luonnos valtioneuvoston päätökseksi talousvyöhykkeen merituulivoima-alueista ja sen SOVA-lain mukainen ympäristöselostus

Lausunnonantajan lausunto

1. Palaute valtioneuvoston päätösluonnoksesta

Voitte kirjoittaa palautteenne alla olevaan tekstikenttään.

Valtioneuvoston päätösluonnoksessa esitetään neljän merituulivoima-alueen kilpailuttamista ja siten niiden hyödyntämistä merituulivoimatuotantoon. Hyödyntämisoikeus sisältäisi myös mahdollisuuden sähkön jatko tuotantoon esim. vetylaitoksen muodossa.

Maanomistajille merituulivoimarakentaminen kohdentuu maalle rakennettavien energiansiirtojärjestelmien luomiin rasitteisiin, joiden johdosta kiinteistöjen kehittämismahdollisuudet rajoittuvat merkittävästi tai lakkaavat kokonaan. Nämä rasitteet ovat joko vetyputkiverkkoa tai sähkön kantaverkkoa. Vetyteollisuuden tarpeisiin rakennettavaa vetyverkkoa suunnitellaan parhaillaan ja konkreettisia aluevarauksia osoitetaan, vaikka todellista investointipäätöstä vetyputkelle saati vetylaitoksille ei ole. Samaan aikaan täytyy kuitenkin varautua sähkön kantaverkon vahvistamiseen mikäli merituulivoiman sähköenergiaa ei hyödynnetä rannikolla tai muuteta toiseen energiamuotoon (esim. vety). Tilanne voi muodostua maanomistajille todella kohtuuttomaksi, mikäli kaksi eri energian siirtohanketta kohdentuu aluevarauksien ja siten käytönrajoitusten muodossa.

MTK edellyttääkin valtioneuvostoa arvioimaan ja toteuttamaan suunnittelu-, tutkimus- ja varauskorvauksen säätämisen ja siten velvoittaa energian siirtoverkkohankkeen omistajaa korvaamaan maanomistajalle jo hankkeen suunnittelu-, tutkimus- ja aluevaraustoimista vuosittaista hehtaariperustaista korvausta aiheutuvien haittojen ja vahinkojen korvaamisen lisäksi. Samankaltainen toimintamalli on olemassa kaivostoiminnan suunnittelussa malminetsintävaiheessa; kaivoslain (621/2011) 99§ malminetsintäkorvauksista. MTK pitää omaisuudensuojaa loukkaavana, että yleiseen etuun perusteltua energian siirtohanketta voidaan käytännössä suunnitella, tutkia ja varata korvauksetta ilman selvää varmuutta hankkeen toteutumisesta, kun samaan aikaan aie ja

varaus hankkeen olemassaolosta ja mahdollisesta toteutumisesta aiheuttavat maanomistajalle kiinteistön kehittämismahdollisuuksien rajoituksia sekä arvonalenemaa.

2. Palaute ympäristöselostuksesta

2.1. Mitä haluatte lausua ympäristöarvioinnin toteuttamisesta ja arvioinnin tuloksina olevista vaikutuksista (ympäristöselostuksen luvut 1–5 ja 7)?

MTK on pettynyt siihen, että SOVA:ssa on jätetty mantereella tapahtuva energiasiirto pois arvioinnin piiristä. Merituulivoiman osalta on kuitenkin selkeästi tuotu esille sähkönsiirron tarve joko sähkön tai esimerkiksi vedyn muodossa, jos energialle ei ole rannikolla käyttökohdetta. Tällä hetkellä ei ole tiedossa mitään selkeää energiankäyttökohdetta. Samaan aikaan Gasgrid suunnittelee vetyverkon rakentamista ja Fingrid varautuu merituulivoiman energiatuotantoon. Tältä osin jompikumpi energian siirtomuoto on todennäköisempi toteutumaan kuin energiaa kuluttava teollinen laitos rannikolla.

MTK:n mielestä tämän kaltainen SOVA-arviointimahdollisuus olisi ollut paras mahdollinen arvioimaan sekä vetyputken että sähkön voimalinjan välisiä ympäristövaikutuksellisia eroja, koska nyt molemmissa energiansiirtohankkeissa arvioidaan vain eri reittivaihtoehtojen vaikutuksia keskenään eikä niinkään eri siirtomuotojen vaikutuseroja.

2.2. Mitä haluatte lausua ehdotuksista ympäristövaikutusten lieventämiseksi tai vaikutusten seuraamiseksi ja hallitsemiseksi (ympäristöselostuksen luvut 6 ja 8)?

-

3. Muu palaute

Voitte kirjoittaa palautteenne alla olevaan tekstikenttään.

-

Ikonen Juho
Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry